



WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 12 czerwca 2019 r.

ZP-KNPS.431.1.13.2019.AŁ

Pani  
**Aneta Lisiecka - Myszakowska**  
Dyrektor  
Domu Seniora Leśne Zacisze  
Kliczków 60

#### WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 7 i 8 marca 2019 r. na podstawie art. 22 ust. 10 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) zwanej dalej „ustawą”, zespół kontrolerów: Anna Łata, inspektor wojewódzki (przewodnicząca kontroli), oraz Elżbieta Jakubowska, inspektor wojewódzki (kontroler), przeprowadził kontrolę kompleksową placówki zapewniającej opiekę całodobową osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku o nazwie „Dom Seniora Leśne Zacisze” w Kliczkowie, zwanego dalej „Placówką”, „Jednostką” lub „Domem”.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2019 r. Działalność Jednostki została oceniona pod kątem standardu wynikającego z art. 68 i art. 68 a ustawy o pomocy społecznej. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do dnia 7 marca 2019 r. W okresie objętym kontrolą Dyrektorem Placówki była Pani Aneta Lisiecka - Myszakowska, odpowiedzialna za realizację zadań podlegających kontroli.

Działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą oceniam negatywnie. Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w trakcie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole kontroli, który nie został odebrany. Operator pocztowy dwukrotnie podejmował próbę doręczenia korespondencji adresatowi, pozostawiając zawiadomienia o pozostawieniu pisma w placówce pocztowej i możliwości jego odebrania.

W dniu 10.05.2019 r. operator pocztowy zwrócił pismo z adnotacją „zwrot – nie podjęto w terminie”. W myśl art. 44 Kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.) doręczenie protokołu z kontroli uważa się za dokonane.

Na podstawie Decyzji Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 września 2016 r. Nr ZP- KNPS.9423.2.2016.MJ Dom Seniora Leśne Zacisze w Kliczkowie 60 dysponuje 9 miejscami dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku. W toku czynności kontrolnych ustalono, że liczba mieszkańców przebywających w dniach 7 i 8 marca 2019 r. w Placówce przekraczała o 4 osoby ilość miejsc określoną w decyzji Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 kwietnia 2016 r. Nr PS-KNPS.9423.2. 2016.MJ. Podobna sytuacja miała miejsce również w okresie wcześniejszym, kontrola Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bolesławcu z dnia 30 października 2018 r. wykazała, że w tamtym okresie przebywało w Placówce 19 osób, z czego 13 jako pensjonariusze Jednostki a 6 jako tzw. goście hotelowi.

Placówka zgodnie z ww. zezwoleniem zajmuje cały parter budynku, w którym zezwolono na pobyt całonocowy 9 osób w 4 pokojach. Faktycznie parter zamieszkiwało w dniu kontroli 10 osób w 5 pokojach mieszkalnych. Zgodnie z oświadczeniem Właścicielki Domu na I piętrze Domu prowadzona jest działalność hotelowa, jednak nie potwierdzają tego ani dokumenty (wg informacji uzyskanej z Gminy Osiecznica działalność taka nie jest zarejestrowana w tym obiekcie), ani stan faktyczny zastany przez kontrolujących. W czasie kontroli trzy osoby zamieszkiwały piętro budynku, dwie z nich to osoby powyżej 60 roku życia, z czego jedna poruszała się o kuli. Wszyscy mieszkańcy piętra Domu mieli pobyty długoterminowe (wielomiesięczne) z wyżywieniem. W związku z tym, że I piętro budynku stanowi integralną część obiektu, tak więc osoby tam przebywające korzystają z infrastruktury Placówki tj. z pomieszczeń wspólnych oraz ciągów komunikacyjnych, są faktycznie mieszkańcami Placówki z tym, że przebywają w części Domu nie objętej zezwoleniem Wojewody Dolnośląskiego. Świadczenie usług Placówki dla większej ilości osób narusza zapisy art. 67 ustawy w zakresie uzyskania zezwolenia wojewody oraz art. 68 ustawy odnośnie standardu świadczonych usług w Placówce.

Budynek Jednostki i jego otoczenie pozbawione były barier architektonicznych, co jest zgodne z art. 68 ust. 4 pkt 1 ustawy. Jednak udogodnienia dla osób niepełnosprawnych tj. podjazdy wymagają napraw i poprawy stanu technicznego. Na potrzeby mieszkańców (w części objętej zezwoleniem Wojewody Dolnośląskiego) przeznaczono 4 pokoje mieszkalne

(jednoosobowy 1, dwuosobowy – 1, trzyosobowe – 2), jadalnię pełniącą rolę pokoju dziennego pobytu, 4 łazienki przy pokojach (prysznic + wc), wyposażone zgodnie ze standardem określonym w art. 68 ust. 4 pkt 3 lit. c ustawy. Ponadto w obiekcie na parterze znajduje się 1 pokój 1 osobowy i na piętrze 4 pokoje dla 6 osób, wszystkie z łazienkami – nieobjęte zezwoleniem Wojewody Dolnośląskiego. Metraż pokoi objętych zezwoleniem nie budził zastrzeżeń. Zaobserwowano brak drzwi do pokoju nr 1, w drzwiach pokoju nr 2 brakowało klamki, drzwi w części przeszklone, pokój nr 5 (bez zezwolenia) ściany brudne, drzwi uszkodzone (dziura).

W obiekcie znajdowały się pomieszczenia, o których mowa w art. 68 ust. 5 ustawy. W części objętej zezwoleniem liczba łazienek spełniała normę wyznaczoną przepisami, tj. jedna łazienka dla nie więcej niż pięciu osób i jedna toaleta dla nie więcej niż czterech osób. Pomieszczenia sanitarne były wyposażone w uchwyty ułatwiające osobom niepełnosprawnym korzystanie z tych pomieszczeń.

Organizacja wyżywienia w Placówce spełniała standard określony w art. 68 ust. 6 pkt 1-4 ustawy. Placówka zapewniała śniadanie, II śniadanie, obiad, podwieczorek, kolację oraz posiłki dietetyczne. Zachowana była przerwa 4 godzinna między posiłkami, natomiast kolacja podawana była nie wcześniej niż o godz. 18<sup>00</sup>. Pensjonariuszom nie zapewniono samodzielnego dostępu do posiłków i napoi przez całą dobę bez konieczności każdorazowego proszenia o nie opiekunów. Wskazane byłoby zastosowanie wygodniejszego dla mieszkańców sposobu dostępu do dodatkowych napoi i posiłków bez konieczności angażowania do tego każdorazowo pracowników Jednostki, w szczególności wskazanie w Domu miejsca, w którym będą one dostępne całą dobę.

Ustalenia kontroli kompleksowej wykazały, że mieszkańcy Jednostki przebywający na miejscach objętych zezwoleniem mieli zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a oraz ust. 3 pkt 1 ustawy zapewnioną stałą opiekę, a personel opiekuńczy udzielał im pomocy w czynnościach dnia codziennego. Po uwzględnieniu rozmów z mieszkańcami Placówki dotyczących nocnej opieki, należałoby rozważyć dostosowanie ilości personelu do stanu zdrowia i sprawności fizycznej mieszkańców.

W zakresie zaopatrzenia w środki higieny osobistej ustalono, że Placówka zapewnia papier toaletowy oraz mydło w płynie, szampon do włosów, przybory i środki do golenia, co jest zgodne z art. 68 ust. 6 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej. Kremy, środki do higieny jamy ustnej mieszkańcy zakupują sami a w sytuacji gdy mieszkańcowi czegoś brakuje Dom zapewnia je rozliczając się z dokonanych zakupów z mieszkańcem lub rodziną. Placówka udzielała również pomocy w zakupie odzieży gwarantując standard określony w art. 68 ust.

3 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej. Stan higieniczny oraz czystość ubioru i pościeli pensjonariuszy nie budziły zastrzeżeń.

Jednostka zapewniała podopiecznym pielęgnację w chorobie oraz pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, co spełnia wymóg art. 68 ust. 3 pkt 4 ustawy. Lekarz pierwszego kontaktu przyjmował pensjonariuszy w Przychodni SKOMED s.c i w ramach wizyt domowych na terenie Placówki wg potrzeb. W nagłych przypadkach wzywano pogotowie ratunkowe. Ponadto Placówka udzielała mieszkańcom pomocy w dotarciu do specjalistów oraz na badania diagnostyczne. Na terenie Jednostki usługi medyczne zabezpieczała pielęgniarka.

W myśl art. 68 ust. 3 pkt 2 ustawy Placówka, w ramach usług opiekuńczych, organizowała w sposób ograniczony czas wolny mieszkańców. Pensjonariusze faktycznie czas spędzają głównie na oglądaniu telewizji, stąd należy rozważyć poszerzenie oferty dla mieszkańców o zajęcia dedykowane osobom starszym i niepełnosprawnym tj. poprawiające sprawność ciała i umysłu oraz pozwalające miło spędzić czas, szczególnie w porach roku uniemożliwiających spędzanie czasu na świeżym powietrzu. Obecna oferta Domu jest bardzo skromna.

Obchodzone były święta wynikające z kalendarza liturgicznego i spotkania okolicznościowe, a także umożliwiano udział mieszkańców w praktykach religijnych.

Jednostka, zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. e, zapewniała pensjonariuszom kontakt z otoczeniem poprzez współpracę z przedszkolem, parafią. Ponadto mieszkańcy utrzymywali kontakty z rodzinami i opiekunami.

Ustalono, że sposób świadczenia usług w Placówce nie uwzględniał w pełni stanu zdrowia, sprawności fizycznej i intelektualnej, indywidualnych potrzeby i możliwości mieszkańców. W rozmowach pensjonariusz skarżył się, że mieszkańcy, którzy mieszkają w pokojach, do których wejście jest tylko z podwórka zamykani są w nich na noc. Nie mają możliwości wyjścia z pokoi, zasygnalizowania swoich potrzeb, a umieszcza się w tych pomieszczeniach osoby chore, niedołążne, w tym również stale leżące. Opiekunki odwiedzają mieszkańców tych pokoi 2-3 razy w ciągu nocy, co w sytuacji braku innej możliwości komunikowania się powoduje, że mieszkańcy na wiele godzin pozostawiani są bez opieki. Zamykanie pensjonariuszy na całą noc, w sytuacji tak rzadkich wizyt opiekunki w godzinach nocnych, może świadczyć o braku poszanowania prawa do godności, wolności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, co narusza warunki określone w art. 68 ust. 2 ustawy.

W trakcie kontroli stwierdzono funkcjonowanie we wszystkich pokojach mieszkańców monitoringu wizyjnego (wyłączonego przez Właścicielkę w drugim dniu

kontroli). Ustawodawca nie zawarł w ustawie o pomocy społecznej przepisów normujących kwestie stosowania monitoringu w placówkach całodobowej opieki, jak również gromadzenia, przetwarzania i przechowywania nagrań z monitoringu. Brak przepisów regulujących tę materię prowadzi do wniosku, że obecnie instalowanie monitoringu w placówkach może naruszać przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Instalowanie kamer w tego typu placówkach może stanowić ingerencję w prywatność pensjonariuszy, pracowników oraz innych osób znajdujących się na terenie obserwowanego budynku. Zainstalowanie systemu monitoringu w pokojach mieszkańców powinno mieć miejsce jedynie wtedy, gdy jest to absolutnie konieczne ze względu na zagrożenie ich życia lub zdrowia.

Prowadzono dokumentację osób przebywających w Placówce, która zawierała umowy o świadczenie usług, co jest zgodne z art. 68 a pkt 1 lit. a ustawy. Szczegółowa dokumentacja zawierała dane identyfikacyjne osób przebywających w Placówce, informacje dotyczące ich stanu zdrowia oraz dane kontaktowe osób przez nich wskazanych, co spełnia wymóg art. 68 a pkt 1 lit. b i c ustawy. Odnotowano również zgody mieszkańców na pobyt w Placówce. W Jednostce prowadzono ewidencję zawierającą adnotacje o korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych na terenie Placówki. Wszystkie wpisy zawierały daty i zakres świadczeń oraz dane świadczeniodawcy udzielającego świadczeń zdrowotnych, co było zgodne z art. 68 a pkt 1 lit. d tiret 1-3 ustawy. W myśl ww. przepisu Jednostka powinna prowadzić również ewidencję przypadków stosowania na terenie Placówki przymusu bezpośredniego – nie prowadzono. Brak ten uchybia wymogowi wynikającemu z art. 68 a pkt 1 lit. d tiret 4 ustawy o pomocy społecznej.

W toku kontroli ustalono, że na zewnątrz budynku, w którym prowadzona jest Placówka brak jest tablicy informacyjnej zawierającej informacje o rodzaju posiadanego zezwolenia oraz numerze wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Brak jest również informacji wewnątrz budynku dotyczących:

- zakresu działalności prowadzonej w Placówce,
- podmiotu prowadzącego Placówkę, w tym informacje o siedzibie lub miejscu zamieszkania podmiotu. Braki te uchybiają wymogom wynikającym z art. 68 a pkt 2 i pkt 3 ustawy o pomocy społecznej.

Nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli:

1. Prowadzenie Placówki dla większej liczby osób niż określona w zezwoleniu Wojewody Dolnośląskiego.

2. Niewłaściwy stan techniczny części pokoi, przeszklone drzwi oraz brak klamki a także brudne, wymagające odnowienia ściany w pokoju.
3. Zamykanie mieszkańców na noc w pokojach, bez możliwości komunikacji osób zamieszkujących w pokojach przybudówki z dyżurującym pracownikiem, szczególnie w nocy, niezapewnienie mieszkańcom adekwatnej opieki.
4. Brak ewidencji stosowania przymusu bezpośredniego.
5. Brak na zewnątrz budynku informacji o rodzaju posiadanego zezwolenia oraz numeru wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę. Brak wewnątrz budynku informacji o siedzibie podmiotu prowadzącego Placówkę.

Na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) wydaje się następujące zalecenie pokontrolne wynikające ze stwierdzonych nieprawidłowości:

Ad. 1

Dostosować liczbę mieszkańców do wydanego zezwolenia i nie przekraczać dopuszczalnej liczby mieszkańców ponad 9 osób - stosownie do Decyzji Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 września 2016 r. Nr ZP- KNPS.9423.2.2016.MJ.

*Podstawa prawna:* § 67 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.)

*Termin realizacji zalecenia:* niezwłocznie

Ad. 2

Utrzymywać pomieszczenia i infrastrukturę Placówki w czystości i dobrym stanie technicznym, umożliwiającym realizację prawa do godności i intymności mieszkańców.

*Podstawa prawna:* § 68 ust. 1 pkt 2a i 2c oraz § 68 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.)

*Termin realizacji zalecenia:* niezwłocznie

Ad. 3

Zorganizować całodobową opiekę mieszkańcom uwzględniającą ich stan zdrowia oraz warunki lokalowe Placówki. Zaprzestać umieszczania w trzech pokojach, do których wejście jest jedynie z podwórka osób całkowicie zależnych, niedołączonych, stale leżących.

*Podstawa prawna:* § 68 ust. 1 pkt 1a, b i c oraz art. 68 ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.)

*Termin realizacji zalecenia:* niezwłocznie

Ad. 4

Prowadzić ewidencję stosowania przymusu bezpośredniego na terenie Jednostki

*Podstawa prawna:* § 68 a pkt 1 lit. d tiret 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.)

*Termin realizacji zalecenia:* niezwłocznie

Ad. 5

Umieścić na budynku w widocznym miejscu tablicę informacyjną zawierającą informację o rodzaju posiadanego zezwolenia oraz numer wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Ponadto umieścić na tablicy ogłoszeń znajdującej się w widocznym miejscu w budynku, w którym prowadzona jest placówka, informacje dotyczące: zakresu działalności prowadzonej w placówce oraz podmiotu prowadzącego placówkę, w tym o siedzibie lub miejscu zamieszkania podmiotu.

*Podstawa prawna:* § 68 a pkt 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.)

*Termin realizacji zalecenia:* niezwłocznie

## POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka obowiązana jest w terminie 30 dni do powiadomienia Wojewody Dolnośląskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w wystąpieniu. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni do powiadomienia Wojewody Dolnośląskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w wystąpieniu, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę Dolnośląskiego zastrzeżeń.

KIEROWNIK ODDZIAŁU  
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej  
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla  
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU  
Zdrowia i Polityki Społecznej

